

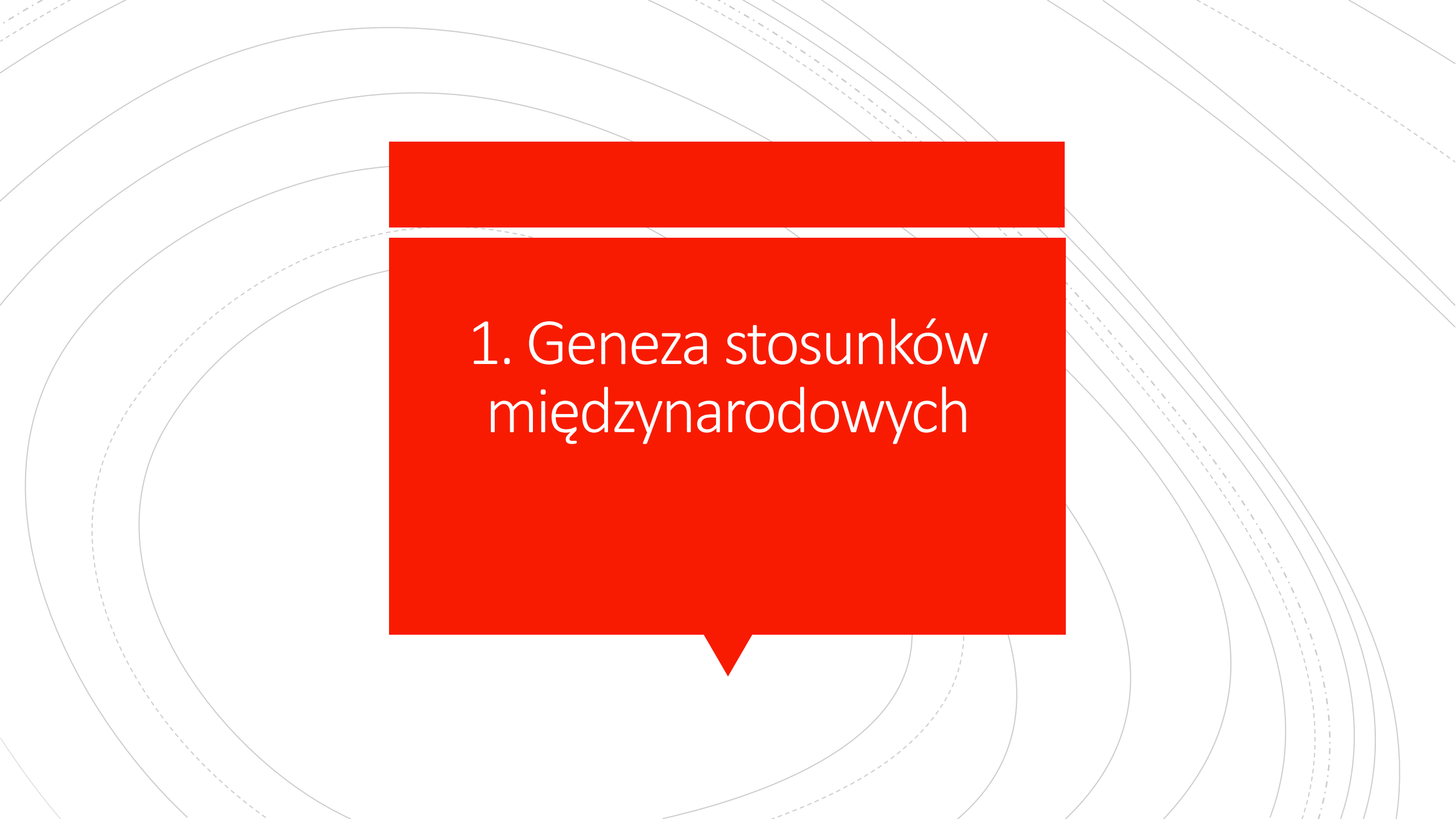
Międzynarodowe Stosunki Polityczne

Wykład nr 2 (17.03.2020) – geneza, wybrane definicje

dr Jarosław Flakowski
Skype: jarekf2

Plan wykładu

- 1. Geneza stosunków międzynarodowych
- 2. Wybrane definicje
- 3. Podsumowanie
- 4. Materiały do pracy własnej
- 5. Informacje dotyczące kolejnego wykładu.

The background features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a ripple effect. A large red speech bubble is centered on the page, containing the text.

1. Geneza stosunków międzynarodowych

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- Określenie „*stosunki międzynarodowe*” zostało zastosowane pierwszy raz pod koniec osiemnastego wieku przez J. Benthama podczas opisu relacji pomiędzy państwami, co jednak nie oznacza ich zawężenia wyłącznie do wspomnianych podmiotów.
- Natomiast za początek wyodrębnienia się „stosunków międzynarodowych” jako samodzielnej dyscypliny naukowej uznaje się rok 1919, kiedy to założono katedrę studiów polityki międzynarodowej w ramach University College of Wales w Aberystwyth.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- R. Kuźniar uznał, że stosunki międzynarodowe są obecnie główną areną, na której koncentrują się działania jednostek, zbiorowości, narodów czy instytucji państwowych będących ich reprezentantami. Sama zaś istota tego zjawiska jest zbyt skomplikowana, aby można było dokonać jednoznacznego oznaczenia jego chronologicznego początku.
- T. Łoś – Nowak:,
„stosunki międzynarodowe są ważnym fragmentem historii społeczności międzynarodowej, rozwoju świata i mechanizmów, jakie nimi sterują. Ich dynamika przejawiania się, różnorodność form organizacyjnych, jak też zasięg uzmysławiają nam, iż jest to jeden z jej bardziej skomplikowanych fenomenów ludzkości w jej rozwoju”.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

Badacze stosunków międzynarodowych przedstawiają różnorodne stanowiska odnoszące się do kwestii wyznaczenia daty granicznej, która winna wyznaczyć moment narodzin stosunków międzynarodowych. Zadanie to nie jest możliwe do jednoznacznego rozstrzygnięcia.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- J. Kukułka – autor pierwszego polskiego podręcznika uniwersyteckiego - stwierdził, że stosunki międzynarodowe zapoczątkowane zostały na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych, a ich powstanie było silnie powiązane z procesem tworzenia się na kontynencie europejskim państw o charakterze narodowym.

J. Kukułka, *Międzynarodowe stosunki polityczne*, Warszawa 1982.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- Odmienne stanowisko zaprezentowała w swych rozważaniach T. Łoś – Nowak, która podkreśliła, iż pierwsze interakcje o profilu międzynarodowym zaistniały już w starożytności. Jako przykład przytoczyła m. in. sojusz zawarty pomiędzy Spartą a Atenami w roku 446 p.n.e. czy też inne interakcje prowadzące do wykształcenia się prawa normującego relacje pomiędzy państwami – miastami świata helleńskiego.
- Autorka opisując owe relacje uznała również, że *„niekiedy swą dynamiką i bogactwem przejawiania się nie odbiegały one od współczesnych stosunków politycznych, handlowych czy militarnych”*.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- W Europie za początek rozwoju stosunków międzynarodowych uznane zostało wczesne średniowiecze, kiedy to uformowały się stabilne organizacje państwowe, których mieszkańcy byli wyznawcami religii chrześcijańskiej. Kraje europejskie utworzyły tzw. „rodzinę narodów chrześcijańskich”, co ułatwiało im budowanie wzajemnych relacji.

Stosunki międzynarodowe

Geneza

- W Europie za początek rozwoju stosunków międzynarodowych uznane zostało wczesne średniowiecze, kiedy to uformowały się stabilne organizacje państwowe, których mieszkańcy byli wyznawcami religii chrześcijańskiej. Kraje europejskie utworzyły tzw. „rodzinę narodów chrześcijańskich”, co ułatwiało im budowanie wzajemnych relacji.

The background features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a ripple effect. A large red speech bubble is centered on the page, containing the text.

2. Wybrane definicje

Definicje

Problemy związane z jednoznacznym ustaleniem genezy
stosunków międzynarodowych jeszcze jaskrawiej
ujawniają się podczas próby uzyskanie jednego,
powszechnie uznawanego i kompletnego wyjaśnienia
omawianej kategorii.

Definicje

- W. Góralczyk uznał, że *„stosunki międzynarodowe, a zwłaszcza stosunki międzypaństwowe, są podłożem, na którym powstają normy międzynarodowe”*.
- *„stosunki międzynarodowe w najszerszym rozumieniu są to stosunki społeczne (międzyludzkie), które przekraczają granice jednego państwa”*

Definicje

R. Bierzanek: „*stosunki międzynarodowe pojmowane są często w węższym tego słowa znaczeniu jako stosunki między państwami reprezentowanym przez rządy, a zatem jako stosunki oficjalne. Stosunki międzynarodowe w szerszym tego słowa znaczeniu to – obok stosunków oficjalnych – także stosunki pomiędzy obywatelami i organizacjami działającymi w różnych państwach*”.

Definicje

R. Bierzanek: „*stosunki międzynarodowe* pojmowane są często w węższym tego słowa znaczeniu jako *stosunki między państwami reprezentowanym przez rządy, a zatem jako stosunki oficjalne. Stosunki międzynarodowe w szerszym tego słowa znaczeniu to – obok stosunków oficjalnych – także stosunki pomiędzy obywatelami i organizacjami działającymi w różnych państwach*”.

Definicje

J. Gilas:

„przewycięzając pewną jednostronność definicji polityki osiąganej w nauce politycznej można wywodzić, że polityka to całokształt działań zmierzających do ukształtowania określonych relacji dominacyjnych między jednostkami poprzez różnego rodzaju organy życia społecznego bądź w ramach własnego narodu lub danego państwa, tj. w stosunkach wewnętrznych, bądź w ramach społeczności narodów i państw, tj. w stosunkach zewnętrznych, częściej określanych mianem międzynarodowych”

Definicje

J. Kukulka definiując stosunki międzynarodowe uznał również konieczność wyznaczenia dwóch zakresów ich rozumienia:

- Po pierwsze – w ujęciu szerszym – będą to „wszelkie praktyczne wzajemne oddziaływania państw i innych uczestników życia międzynarodowego, tzn. wszelką ich aktywność wykraczającą poza granice państwa”.
- Po drugie – w ujęciu węższym – autor wskazał szczególną rolę areny politycznej w przestrzeni międzynarodowej, w obrębie której państwa, prowadząc swoje indywidualnie ukierunkowane polityki zagraniczne, wchodzą w różnorodne interakcje z innymi państwami, a niekiedy także z innymi podmiotami stosunków międzynarodowych.

Definicje

R. Bierzanek

„stosunki międzynarodowe, podobnie jak wiele innych określić, np. ekonomia, polityka możemy używać w podwójnym znaczeniu: nazywamy tak pewną dziedzinę stosunków między ludźmi, a także naukę zajmującą się badaniami tej dziedziny”

Definicje

T. Łoś – Nowak w swych rozważaniach odnoszących się do stosunków międzynarodowych ujmowanych jako dyscyplina naukowa uznała, że nie obejmuje ona swym zasięgiem zainteresowań wyłącznie urzędowych relacji między poszczególnymi krajami.

Pod uwagę winny być brane również inne podmioty, które posiadają zdolność do prowadzenia działań w przestrzeni międzynarodowej takie jak: transnarodowe przedsiębiorstwa i korporacje finansowe, narody nie posiadające własnych państw, związki religijne, stowarzyszenia osób fizycznych czy wreszcie organizacje międzynarodowe.

Definicje

T. Łoś – Nowak w swych rozważaniach odnoszących się do stosunków międzynarodowych ujmowanych jako dyscyplina naukowa uznała, że nie obejmuje ona swym zasięgiem zainteresowań wyłącznie urzędowych relacji między poszczególnymi krajami.

Pod uwagę winny być brane również inne podmioty, które posiadają zdolność do prowadzenia działań w przestrzeni międzynarodowej takie jak: transnarodowe przedsiębiorstwa i korporacje finansowe, narody nie posiadające własnych państw, związki religijne, stowarzyszenia osób fizycznych czy wreszcie organizacje międzynarodowe.

The background features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a ripple effect. In the center, there is a large red speech bubble with a white outline. The text '3. Podsumowanie' is written in white inside the bubble.

3. Podsumowanie

Podsumowanie

Przeprowadzony przegląd różnorodnych podejść do określania stosunków międzynarodowych daje stabilną podstawę do podjęcia próby rzetelnego opisu kolejnego pojęcia: międzynarodowych stosunków politycznych, które można uznać za szczególnie istotne podczas prowadzenia badań nad relacjami pomiędzy państwami we współczesnym świecie.

The background features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a ripple effect. In the center, there is a red speech bubble with a white border. The text is written in white inside the bubble.

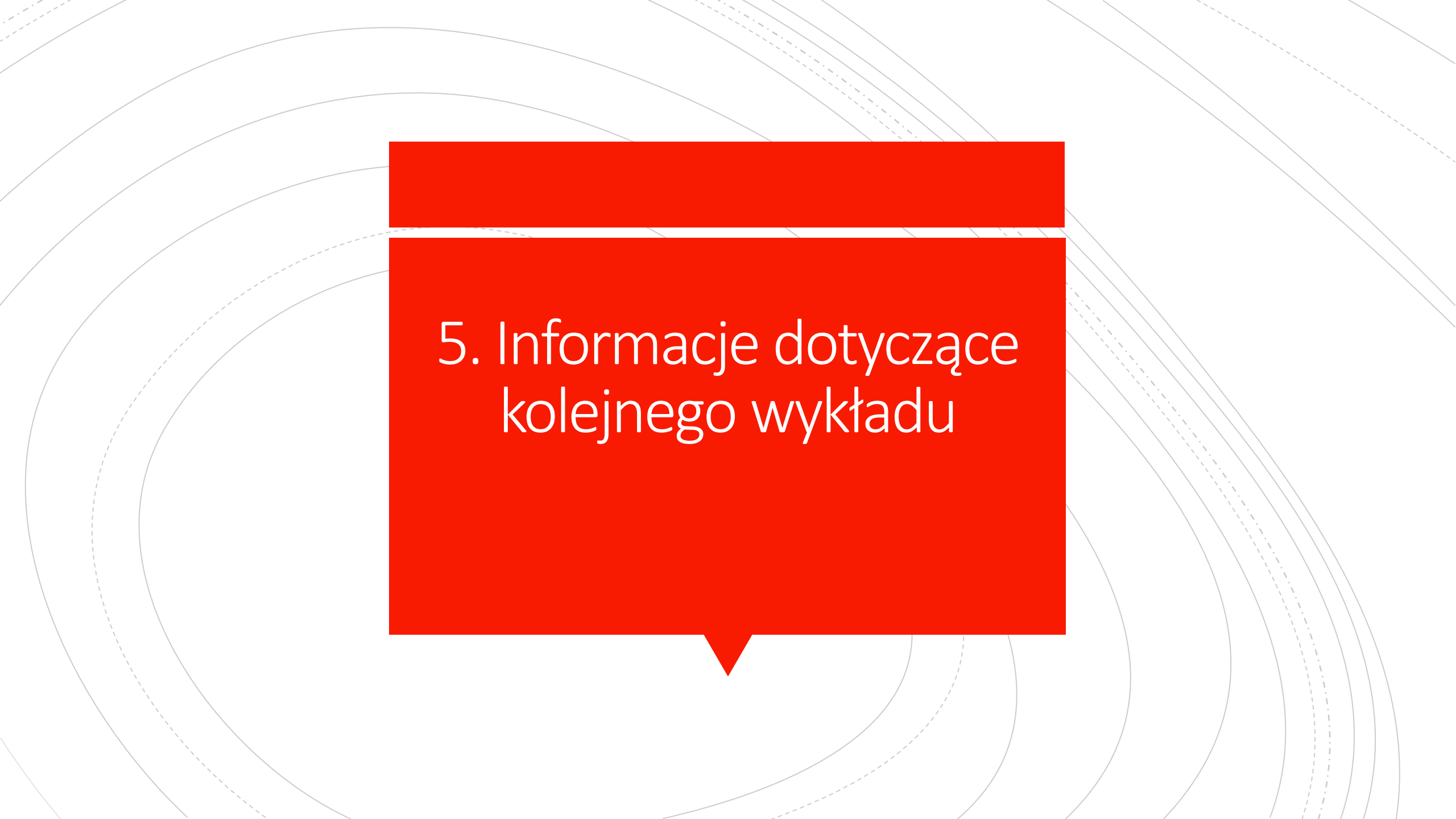
4. Materiały do pracy własnej

Źródła

1. Skrypt – wykład nr 1
2. E. Cziomer (red.), *Współczesne stosunki międzynarodowe*, Kraków 2014 (Rozdział I), ss. 11-29.
3. T. Łoś – Nowak (red.), *Współczesne stosunki międzynarodowe*, Wrocław 1997 (Rozdział I), ss. 11-19.

UWAGA:

Książki zostały do Państwa wysłane dnia 3.03.2020 drogą mailową na adres grupy!

The background of the slide features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a ripple effect. In the center, there is a red speech bubble with a white border. The text is written in white inside the bubble.

5. Informacje dotyczące kolejnego wykładu

A red speech bubble graphic with a white outline, containing the text 'Następny Wykład'. The bubble has a tail pointing towards the bottom left.

Następny Wykład

31.03.2020, godz. 16:25-17:55

Materiały zostaną przesłane do Państwa 30.03.2020

Zapraszam do udziału i dyskusji na czacie

Messenger: Jarek Flakowski

Skype: jarekf2

Dziękuję za uwagę!

dr Jarosław Flakowski

j.flakowski@wez.uz.zgora.pl

79393366